

defenderim, cum præsertim mihi usu venturum non arbitrarer, ut ego quoque absens à te defendendus essem; nunc committere, ut tu jure optimo me absentem deserere posses? Unum genus excipio sermonis: in quo persæpè aliquid dicitur, quòd te putem non nolle dici; si aut legatorum tuorum cuiquam, aut præfactorum, aut tribunorum militum malè dicitur: quòd tamèn ipsum non meherculè adhuc accidit, me audiente, ut aut gravius diceretur, aut in plures, quàm mecum Corcyræ Clodius est locutus; cum in eo genere maxime quæreretur, te aliorum improbitate minus felicem fuisse. Hos ego sermones, quòd et multi sunt, et tuam existimationem, ut ego sentio, non offendunt; lacessivi nunquam, sed non valdè repressi. Si quis est, qui neminem bona fide in gratiam putet redire posse; non nostram is perfidiam coarctavit, sed indicat suam: simulque non de me is pejus, quàm de te, existimat. Sin autèm aliquem mea instituta in provincia non delectant: et quaedam dissimilitudine institutorum meorum, ac tuorum, lædi se putat, cum uterque nostrum rectè fecerit, sed non idem uterque secutus sit: hunc ego amicum habere non curo. Liberalitas tua, ut hominis nobilissimi, latius in provincia patuit: nostra si angustior est (etsi de tua proluxa beneficaque natura limavit aliquid posterior annus, propter quandam tristitiam temporum) non debent mirari homines; cum et natura semper ad largiendum ex alieno, fuerit restrictior; et temporibus, quibus alii moyentur, iisdem ego movear; me esse acerbum sibi, ut sim dulcis mihi. De rebus urbanis quòd me certiorém fecisti, cum per se mi-

hi gratum fuit, tum quòd significasti, tibi omnia mea mandata curæ fore. In quibus unum illud te præcipuè rogo, ut cures ne quid mihi ad hoc negotii, aut oneris accedat; aut temporis: Hortensiumque nostrum collegam, et familiarem, roges, ut si unquam mea causa quidquam aut sensit, aut fecit; de hac quoque sententia bima decedat, qua mihi nihil potest esse inimicius. De nostris rebus quod scire vis, Tarso Nonis Octobribus. Amanum versus profecti sumus. Hæc scripsi postridiè ejus diei, cum castra haberem in agro Mopsuestiæ. Si quid egero, scribam ad te: neque demum unquam ad meos litteras mittam, quin adjungam eas, quas tibi reddi velim. De Parthis quod quæris, fuisse nullos puto. Arabes qui fuerunt, admixto Parthico ornatu, dicuntur omnes revertisse. Hostem esse in Syria negant ullum. Tu velim ad me quàm sæpissimè et de tuis rebus scribas, et de meis, et de omni rep. statu: de quo sum sollicitus eo magis, quòd ex tuis litteris cognovi, Pompejum nostrum in Hispaniam iturum. Vale.

ARGUMENTUM.

Appii litteris, humanissimè scriptis, humanissimè et ipse respondet: gratulatur triumphispe: hortatur absolutionem librorum auguralium: supplicationes petit.

Cicero imp. S. D. Appio Pulchro.

Vix tandèm legi litteras dignas Appio Clodio, plenas humanitatis, officii, diligentia. Aspectus videlicèt urbis tibi tuam pristinam urbanitatem reddidit. Nam quas ex itinere, antè quàm ex Asia

egressus es, ad me litteras misisti; unas de legatis à me prohibitis proficisci, alteras de Appianorum ædificatione impedita, legi perinvitus. Itaque conscientia meæ constantis erga te voluntatis, rescripti tibi subiratus. Iis verò litteris lectis, quas Philotimo, liberto meo dedisti, cognovi, intellexique in provincia multos fuisse, qui nos, quo animo inter nos sumus, esse nollent. Ad urbem verò ut accesseris, vel potius ut primùm tuos videris, cognosce te ex iis, qua in te absentem fide, qua in omnibus officiis tuendis erga te observantia et constantia fuisses. Itaque quanti illud me æstimare putas, quod est in tuis litteris scriptum; si quid acciderit, quod ad meam dignitatem pertineat, etsi vix fieri possit, tamen te parem mihi gratiam relaturum? tu verò facilè facies; NIHIL est enim, quod studio et benevolentia, vel amore potius, effici non possit. Ego, etsi et ipse ita judicabam, et fiebam crebrò à meis per litteras certior; tamen maximam lætitiã cœpi ex tuis litteris de spe minimè dubia, et planè explorata triumpho tui: neque verò ob eam causam, quo ipse faciliùs consequeretur, (nam id quidem est) sed meherculè, quòd tua dignitas, atque amplitudo mihi est ipsa chara per se. Quare quoniam plures tu habes, quàm cæteri, quos scias in hanc provinciam proficisci, quòd te adeunt fere omnes, si quid velis: gratissimum mihi feceris, si ad me, simul atque adeptus eris, quod et tu confidis, et ego opto, litteras miseris. Longi subselli (ut noster Pompejus appellat) judicatio, et mora, si quem tibi item unum, alterumve diem abstulerit (quid enim potest ampliùs?) tua tamen dignitas suum

locum obtinebit. Sed si me diligis, si à me diligis, ad me litteras, ut quamprimùm lætitiã afficiar, mittito. Et velim, reliquum quod est promissum, ac muneris tui, mihi persolvas. Cùm ipsam cognitionem juris augurii consequi cupio: tum meherculè tuis incredibiliter studiis erga me, muneribusque delector. Quod autem à me tale quiddam desideras: sanè mihi considerandum est, quoniam te remunerer potissimum genere: nam profectò non est meum, qui in scribendo, (ut soles admirari) tantum industriã ponam, committere; ut negligens in scribendo fuisse videar: præsertim cùm id non modo negligentis, sed ingrati animi etiam crimen futurum sit; verùm hæc videbimus. Illud, quod polliceris, velim pro tua fide, diligentiaque, et pro nostra non instituta, sed jam inveterata amicitia, cures enitare, ut supplicatio nobis, quàm honorificentissimè quamprimùm decernatur. Omnino seriùs nisi litteras, quàm vellem; in quo cùm difficultas navigandi fuit odiosa, tum in ipsum discessum senatus, incidisse credo meas litteras. Sed feci adductus auctoritate, et consilio tuo; idque à me rectè factum puto, quòd non statim, ut appellatus imperator sim, sed aliis rebus additis, æstivisque confectis, litteras miserim. Hæc igitur tibi erunt curæ, quemadmodum ostendis: meque totum, et mea, et meos commendatos habebis. Vale.

ARGUMENTUM.

Dollabella Appium accusaverat, eoque ipso tempore Ciceronis filiam duxerat uxorem, id factum à

suis se insciente conatur Cicero probare; et in hanc sententiam multa colligit.

Cicero imp. S. D. Appio Pulchro.

Cum est ad nos allatum de temeritate eorum, qui tibi negotium facessero, etsi graviter primo nuntio commotus sum, quod nihil tam præter opinionem meam accidere potuit; tamèn ut me collegi, cætera mihi facillima videbantur; quòd et in te ipso maximam spem, et in tuis magnam habebam: multaquè mihi veniebant in mentem, quamobrèm istum laborem tibi etiam honori putarem fore. Illud planè molestè tuli, quòd certissimum, et justissimum triumphum invidorum consilio esse tibi ereptum videbam. Quod tu si tanti facies, quanti ego sempèr judicavi faciendum esse, facies sapientèr, et ages victor ex inimicorum dolore triumphum justissimum: ego enim planè video fore, nervis, opibus, sapientia tua vehementèr, et inimicos tuos pœniteat intemperantiæ suæ. De me tibi sic contestans omnes deos, promitto, atque confirmo, me pro tua dignitate (malo enim dicere, quàm pro salute) in hac provincia, cui tu præfuisti, rogando, deprecatoris: laborando, propinquì, auctoritate, clari hominis (ut spero) apud civitates: gravitate, imperatoris suscepturum officia, atque partes. Omnia volo à me et postules, et expectes; vincam meis officiis cogitationes tuas. Q. Servilius perbreves à te mihi litteras reddidit, quæ mihi tamèn nimis longæ visæ sunt; injuriam enim mihi fieri putabam, cum rogabar. Nollem accidissèt tempus, in quo perspicere posses, quanti te, quanti Pompejum (quem unum ex omnibus fa-

cio, ut debeo, plurimi) quanti Brutum facerem: quamquàm in consuetudine quotidiana perspexisses, sicuti perspicies; sed quoniam accidit, si quid à me prætermissum fuerit, commissum facinus, et admissum dedecus confitebor. Pontinius, qui à te tractatus est præstanti, ac singulari fide, cujus tui beneficii sum ego testis, præstat tibi memoriam, benevolentiamque, quam debet; qui cum maximis rebus suis coactus à me invitissimo decessisset, tamèn, ut vidit tua interesse, conscendens jam navem, Epheso Laodiceam revertit. Talia te cum studia videam habiturum esse innumerabilia, planè dubitare non possum, quin tibi amplitudini ista sollicitudo futura sit. Si verò effeceris, ut censor creeris, et si ita gesseris censuram, ut et debes, et potes: non tibi solùm, sed tuis omnibus video in perpetuum summo te præsidio futurum. Illud pugna, et enitere, ne quid nobis temporis prorogetur: ut cum hic tibi satisfecerimus, istic quoque nostram in te benevolentiam navare possimus. Quæ de hominum, atque ordinum omnium erga te studiis, scribis ad me, minimè mihi miranda, et maximè jucunda acciderunt: eademque ad me perscripta sunt à familiaribus meis; itaque capio magnam voluptatem, cum tibi, cujus mihi amicitia non solùm ampla, sed etiam jucunda est, ea tribui, quæ debeantur; tum verò remanere etiam in civitate nostra, studia propè omnium consensu erga fortes, et industrios viros: quæ mihi ipsi una sempèr tributa merces est laborum, et vigiliarum mearum. Illud verò mihi permirum accidit, tantam temeritatem fuisse in eo adolescente, cujus ego salutem duobus capitis judiciis sum-

ma contentione defendi, ut tuis inimicitis suscipiendis, oblivisceretur patroni omnium fortunarum, ac rationum suarum: præsertim cum tu omnibus, vel ornamentis, vel præsiidiis redundares; illi (ut levissimè dicam) multa deessent; cujus sermo stultus, et puerilis erat, jam antea ad me à M. Coelio, familiari nostro, perscriptus: de quo item sermone multa scripta sunt abs te. Ego autem citius cum eo, qui tuas inimicitias suscepisset, veterem conjunctionem diremissem, quam novam conciliassem: neque enim de meo erga te studio dubitare debes: neque id est obscurum cuiquam in provincia, nec Romæ fuit; sed tamèn significatur in tuis litteris suspicio quædam, et dubitatio tua, de qua alienum tempus est mihi tecum postulandi, purgandi autem mei necessarium. Ubi enim ego cuiquam legationi fui impedimento, quominus Romam ad laudem tuam mitteretur? aut in quo potui, si te palàm odissem, minus quod tibi obesset, facere? si clàm, magis apertè inimicus esse? Quòd si essem ea perfidia, qua sunt ii, qui in nos hæc conferunt; tamèn ea stultitià certè non fuissem, ut aut in obscuro odio apertas inimicitias; aut in quo tibi nihil nocerem, summam ostenderem voluntatem nocendi. Ad me adire quosdam memini, qui dicerent, nimis magnos sumptus legatis decerni: quibus ego non tam imperavi, quam censui, sumptus legatis quam maximè ad legem Corneliàm decernendos. Atque in eo ipso me non perseverasse, testes sunt rationes civitatum; in quibus quantum quæque voluit, legatis tuis datum induxit. Te autem quibus mendaciis homines levissimi onerarunt! non modò sublato sumptus,

sed etiam à procuratoribus eorum, qui jam profecti essent, repetitos, et ablatos; eamque causam multis omninò non eundi fuisse. Quærerer tecum, atque exostularem, nisi (ut supra scripsi) purgare me tibi hoc tuo tempore, quàm accusare te mallet: idque putarem esse rectius. Itaque nihil de te, quòd credideris de me: quamobrèm non debueris credere, pauca dicam; nam si me virum bonum, si dignum his studiis, eaque doctrina, cui me à pueritia dedidi, si satis magni animi, non minimi consilii in maximis rebus perspectum habes: nihil in me non modò perfidiosum, et insidiosum et falax in amicitia, sed ne humile quidèm, aut jejunum debes agnoscere. Sin autem me astutum, et occultum lubet fingere: quid quominus cadere in ejusmodi naturam possit, quam aut florentissimi hominis aspernari benevolentiam, aut ejus existimationem oppugnare in provincia, cupis laudem domi defenderis; aut in ea re animum ostendere inimicum, in qua nihil obsis; aut id eligere ad perfidiam, quod ad indicandum odium apertissimum sit, ad nocendum levissimum? Quid erat autem, cur ego in te tam implacabilis essem; cum te ex fratre meo, nec tunc quidèm, cum tibi propè necesse esset eas agere partes; inimicum mihi fuisse cognovissem? Cum verò reditum nostrum in gratiam uterque expetisset: quid in consulatu tuo frustra mecum egisti, quod me aut facerè, aut sentire voluisses? Quid mihi mandasti, cum te Puteolis prosequerer, in quo non expectationem tuam diligentia mea vicerim? Quod si id est maximè astuti, omnia ad suam utilitatem referre: quid mihi tandem erat utilius, quid com-

modis meis aptiùs, quàm hominis nobilissimi, atque honoratissimi conjunctio; cujus opes, ingenium, liberi, afines, propinqui, mihi magno, vel ornamento, vel præsidio esse possent? Quæ tamèn ego omnia in spectanda amicitia tuâ, non astutia quadam, sed aliqua potiùs sapientia secutus sum. Quid? illa vincula, quibus quidèm libentissimè adstringor, quanta sum? studiorum similitudo, suavitas consuetudinis, delectatio vitæ, atque victus, sèrmonis societas, litteræ interiores: atque hæc domestica. Quid illa tandèm popularia? reditus illustris in gratiam; in quo ne per imprudentiam quidèm errari potest sine suspitione perfidiæ; amplissimi sacerdotii collegium; in quo non modò amicitiam violari apud majores nostros fas non erat, sed nè cooptari quidèm sacerdotem licebat, qui cuiquam ex collegio esset inimicus. Quæ ut omittam tam multa, atque tanta: quis unquam tanti quemquam fecit, aut facere potuit, aut debuit, quanti ego Cn. Pompejum, socerum filiatuæ? Etenim si merita valent: patriam, liberos salutem, dignitatem, memetipsum mihi per illum restitutum puto; si consuetudinis jucunditas: quæ fuit unquam amicitia consularium in nostra civitate conjunctior? si ulla amoris atque officii signa, quid mihi ille non commisit? quid non mecum communicavit? quid de se in senatu, cum ipse abesset per quemquam agi maluit? quibus ille me rebus non ornatissimum voluit amplissimè? quæ deniquè ille facilitate, qua humanitate tulit contentionem meam pro Milone adversantem interdum actionibus suis? quo studio providit, ne qua me illius temporis invidia attingeret, cum me consi-

lio, cum auctoritate, cum armis deniquè textis suis? quibus quidèm temporibus hæc in eo gravitas, hæc animi altitudo fuit, non modò ut Phrygi alicui, aut Lycaoni; quod tu in legatis fecisti, sed ne summorum quidèm hominum malevolis de me sermonibus crederet. Hujus igitur filius cum sit gener tuus: cumque præter hanc conjunctionem affinitatis, quàm sis Cn. Pompejo charus, quamque jucundus intelligam; quo tandèm animo in te esse debeo? cum præsertim eas ad me is litteras miserit, quibus etiam si tibi, cui sum amicissimus, hostis essem; placarer tamèn, totumque me ad ejus viri, ita de me meriti, voluntatèm, nutumque converterem. Sed hæc hactenùs; pluribus enim etiam fortassè verbis, quàm necesse fuit, scripta sunt. Nunc ea, quæ à me perfecta, quæque instituta sunt, cognosce.

** Non pauca desiderantur.**

Atque hæc agimus, et agemus magis pro dignitate, quàm pro periculo tuo; te enim (ut spero) propedièm censorem audiemus: cujus magistratus officia, quæ sunt maximi animi, summique consilii, tibi diligentius et accuratiùs, quàm hæc, quæ nos de te agimus, cogitanda esse censeo. Vale.

ARGUMENTUM.

Acceptis ab Appio litteris de absolute majestatis, gratulatur majorem in modum, et de ambitu judicio bene ille sperandum significat.

Cicero imp. S. D. Appio Pulchro, ut spero, censori.

Cum essem in castris ad fluvium Pyramum, reditæ mihi sunt uno tempore à te epistolæ duæ, quas

ad me Q. Servilius Tarso miserat. Earum in altera dies erat adscripta. Non. Aprilium: in altera, quæ mihi recentior videbatur, dies non erat; respondebo igitur superiori prius: in qua scribis ad me de absolutione majestatis; de qua etsi permultò antè certior factus eram litteris, nuntiis, fama deniquè ipsa (nihil enim fuit clarius: non quòd quisquam aliter putasset: sed nihil de insignibus ad laudem viris obscurè nuntiari solet) tamèn eadem illa latiora fecerunt mihi tuæ litteræ: non solùm quia planius loquebantur, et uberius, quàm vulgi sermo; sed etiam quia magis tibi videbar gratulari, cum de te ex te ipso audiebam. Complexus igitur sum cogitatione te absentem, epistolam verò osculatus, etiam ipse mihi gratulatus sum; quæ enim à cuncto populo, à senatu, à iudicibus, ingenio, industriæ, virtuti tribuuntur: quia mihi ipse assentor fortassè, cum ea esse in me fingo: mihi quoque ipsi tribui puto; nec tam gloriosum exitum tui iudicii exiitisse, sed tam prævam inimicorum tuorum mentem fuisse mirabar. De ambitu verò quid interest, inquires, an de majestate? ad te nihil: alterum enim non attigisti, alteram auxisti. Verumtamèn ea est majestas (ut Sylla voluit) ut in quemvis impunè declamare liceret: ambitus verò ita apertam vim habet, ut aut accusetur improbè, aut defendatur; qui enim facta, aut non facta largitio ignorari potest? tuorum autèm honorum cursus cui suspectus unquam fuit? me miserum, qui non adfuerim; quos ego risus excitassem! Sed de majestatis iudicio duo mihi illa ex tuis litteris jucundissima fuerunt: unum, quòd te ab ipsa rep. defensum scribis: quæ qui

dèm, etiam in summa bonorum et fortium civium copia, tueri tales viros deberet: nunc verò eò magis, quòd tanta penuria est in omni vel honoris, vel ætatis gradu, ut tam orba civitas tales tutores complecti debeat: alterum, quòd Pompeii et Bruti fidem, benevolentiamque mirificè laudas. Lator virtute et officio, cum tuorum necessariorum, meorum amicissimorum; tum maxime alterius omnium sæculorum et gentium principis; alterius jam pridèm juventutis; celeritèr (ut spero) civitatis. De mercenariis testibus à suis civitatibus notandis, nisi jam factum aliquid est per Flaccum, fiet à me, cum per Asiam decedam. Nunc ad alteram epistolam venio. Quòd ad me quasi formam communium temporum et totius reip. misisti expressam: prudentia litterarum tuarum valdè mihi est grata; video enim et pericula leviora, quàm timebam, et majora præsidia: siquidèm (ut scribis) omnes vires civitatis se ad Pompeii ductum applicaverunt; tuumque simul promptum animum, et alacrem perspexi ad defendendam remp. mirificamque cœpi voluptatem ex hac tua diligentia, quòd in summis tuis occupationibus mihi tamen reip. statum per te notum esse voluisti. Nam augurales libros ad commune utriusque nostrum otium serva: ego enim à te, cum tua promissa per litteras flagitabam, ad urbem te otiosissimum esse arbitrabar. Nunc tamèn, ut ipse polliceris, pro auguralibus libris, orationes tuas confectas omnes expectabo. Tullius, cui mandata ad me dederas, non convenerat me: nec erat jam quisquam mecum tuorum præter omnes meos, qui sunt omnes tui. Stomachosiores meas litteras, quas dicas esse,

non intelligo. Bis ad te scripsi, me purgans diligenter, te leviter accusans in eo, quod de me cito credidisses. Quod genus querelæ mihi quidem videbatur esse amici: sin tibi displicet, non utar eo posthac. Sed si, ut scribis, ex litteræ non fuerunt disertæ, scito meas non fuisse; ut enim Aristarchus Homeri versum negat, quem non probat: sic tu (libet enim mihi joculari) quod disertum non erit, ne putaris meum. Vale, et in censura, si jam es censor (ut spero) de proavo multum cogitato tuo.

ARGUMENTUM.

Gratulatur de absolute ambitus: et querente Appio, quod accusatori suo Dolabellæ filiam collocarit, ostendit, id se insciente per suos factum.

Cicero imp. S. D. Appio Pulchro.

Gratulabor tibi prius (ita enim rerum ordo postulat), deinde ad me convertar. Ego verò vehementer gratulor de judicio ambitus: neque id, quod nemini dubium fuit, absolutum te esse: sed illud, quod quo melior civis, quo vir clarior, quo fortior amicus es, quoque plura virtutis et industriæ ornamenta in te sunt; eo mirandum est magis, nullamne in tabellæ quidam latebra fuisse absconditam malevolentiam, quæ te impugnare auderet: non horum temporum, non horum hominum, atque morum negotium. Nihil jam sum pridem admiratus magis. De me autem suscipe paulisper meas partes: et eum te esse finge, qui sum ego. Si facile inveneris quod dicas, noli ignoscere hæsitati meæ. Ego verò velim mihi, Tulliaque meæ: (sicut tu amicissime et suavissime optas)

prosperè evenire ea, quæ, me insciente, facta sunt à meis: sed ita cecidisse, ut agerentur eo tempore, spero omnino cum aliqua felicitate, et opto: verumtamen plus me in hac spe, tua sapientia et humanitas consolatur, quam opportunitas temporis. Itaque quemadmodum expediam exitum hujus institutæ orationis, non reperio. Neque enim tristiùs dicere quidquam debeo ea de re, quam tu ipse omnibus optimis prosequeris; neque non me tamèn mordet aliquid. In quo unum vereor, ne tu parùm perspicias, ea quæ gesta sunt, ab illis esse gesta: quibus ego ita mandaræ, ut cum tam longè abfuturus essem, ad me ne referrent: agerent quod probassent. In hoc autem mihi illud occurrit. Quid tu igitur si affuisses? rem probassem. De tempore, nihil te invito, nihil sine consilio legissem tuo. Vides sudare me jam dudum laborantem, quomodo ea tuear, quæ mihi tuenda sunt, et te non offendam. Leva me igitur hoc onere; nunquam enim mihi videor tractasse causam difficiliorem. Sed sic habeto tamèn: nisi jam tunc omnia negotia cum summa tua dignitate diligentissime confecissem: tametsi nihil videbatur ad meum erga te pristinum studium addi posse; tamèn, hac mihi affinitate renuntiata, non majore equidem studio, sed acrius apertius, significantius dignitatem tuam defendissem. Decedenti mihi, et jam imperio annuo terminato, ante diem III. Non. Sext. cum ad Sidam navì accederem, et mecum Q. Servilius esset, litteræ à meis sunt reditæ. Dixi statim Servilio (etenim videbatur esse commotus) ut omnia à me majora expectaret. Quid multa? benevolentior tibi, quam fui nihilo sum

factus; diligentior quidē ad declarandam benevolentiam, multō. Nam, ut vetus nostra simulat anteā stimulabat me, ut caverem ne cui suspicionem fictē reconciliatæ gratiæ darēm: sic affinitas nova curam mihi affert cavendi, ne quid de summo meo erga te amore detractum esse videatur. Vale.

ARGUMENTUM.

Agit gratias Appio, quod amicos suos in supplicationibus sibi decernendis studiosē juvisset: pariaque illi officia pollicetur, quamquā socer Dolabella sit, qui de majestate, et ambitu illum accusaverat.

Cicero imp. S. D. Appio Pulchro.

Quasi divinarem, tali in officio fore mihi aliquandō expetendum studium tuum: sic, cū de tuis rebus gestis agebatur, inserviebam honori tuo. Dicam tamē verē; plūs, quam acceperas, reddidisti. Quis enim ad me non perscripsit, te non solū auctoritate orationis, sententia tua, quibus ego à tali viro contentus eram; sed etiam opera, consilio, domum veniendo, conveniendi meis, nullum onus officii cuiquam reliquum fecisse? Hæc mihi ampliora multō sunt, quā illa ipsa, propter quæ hæc elaborantur. Insignia enim virtutis multi etiā sine virtute assecuti sunt: talium virorum tanta studia assequi sola virtus potest. Itaque mihi propono fructum amicitiae nostrae, ipsam amicitiam: qua nihil est uberius, praesertim in iis studiis, quibus uterque nostrum devinctus est. Nam tibi me profiteor et in rep. socium, de qua idem sentimus: et in quotidiana vita conjunctum, cum iis artibus, studiisque, quæ

colimus. Velim ita fortuna tulisset, ut, quanti ego omnes tuos facio, tanti tu meos facere posses: quod tamē ipsum, nescio qua permotus animi divinatione, non despero. Sed hoc nihil ad te nostrum est onus. Illud velim sic habeas, quod intelliges; hæc re novata, additum potiūs aliquid ad meum erga te studium cui nihil videbatur addi posse, quā quidquam esse detractum. Cū hæc scribebam, censorem jam te esse sperabam. Eō brevior est hæc epistola, et ut adversus magistrum morum, modestior. Vale.

M. T. CICERONIS

EPISTOLARUM

AD SER. SULPICIUM.

LIBER IV.

ARGUMENTUM.

Satis patebit hujus epistolæ argumentum, si lector sciat scriptam esse, cum Cæsar, pulso ex Italia Pompejo, bellum contra Pompeii legatos in Hispaniam pararet; respondet Sulpicio congressum petenti.

M. Cicero S. D. Ser. Sulpicio.

Cajus Trebatius familiaris meus, ad me scripsit, te ex se quæsisse, quibus in locis essem: molestèque te ferre, quod me propter valetudinem